

YR EGLWYS
YNG NGHYMRU

THE CHURCH
IN WALES

Adroddiad Gwella Yr Eglwys Yng Nghymru

Ysgol Gynradd Reoleddig Llanfair Dyffryn Clwyd

Llanfair D.C.

Rhuthun

LL152RU

Awdurdod Lleol : Sir Ddinbych

Dyddiad yr Arolwg: 19^{eg} a 20^{ed} Ionawr 2016

Dyddiad yr Arolwg diwethaf: 25^{ain} a 26^{ain} Mai 2010

Rhif unigryw yr ysgol : 6633045

Prifathrawes : Mrs Llinos Hughes B.Ed.

Enw'r Arolygydd : Mr Gareth Williams M.Ed.

Cyd-destun yr Ysgol

Mae Llanfair D.C. yn ysgol ddwyieithog a reolir gan yr Eglwys yng Nghymru. Mae'r ysgol wedi ei lleoli mewn ardal wledig, ym mhentref Llanfair Dyffryn Clwyd ger Rhuthun. Mae'r ysgol yn darparu ar gyfer bechgyn a merched rhwng 3-11 oed. Mae gan yr ysgol 102 o ddisgyblion ar y gofrestr yn cynnwys 13 o blant meithrin rhan-amser. Er mai Saesneg yw iaith y cartref i 51% o'r disgyblion, mae 77% wedi dewis derbyn eu haddysg drwy gyfrwng y Gymraeg. Mae yna 15% o'r disgyblion o gartrefi lle siaredir y Gymraeg gan ddau riant. Y mae 34% o'r disgyblion o gartrefi lle siaradir y Gymraeg gan un riant yn unig. Ar hyn o bryd mae 5% o'r disgyblion wedi'u cofrestru i gael prydau ysgol am ddim. Mae 17% o'r disgyblion wedi eu nodi, fel rhai sydd â g anghenion dysgu ychwanegol. Ar hyn o bryd nid oes plentyn wedi cael ei eithro o Addysg Grefyddol neu Addoli ar y Cyd.

Mae hynodrydd ac effeithiolrwydd Llanfair fel Ysgol Eglwys yng Nghymru yn dda

Mae Ysgol Llanfair D.C. yn ymgorffori ei statws eglwysig yn naturiol i bob agwedd o fywyd yr ysgol, yn mwynhau cysylltiadau da gyda'r eglwys a'r gymuned y mae'n ei gwasanaethu. Mae ethos cryf o gariad a gofal o fewn yr ysgol. Mae'r plant yn gwerthfawrogi ac yn mwynhau eu aelodaeth o'r ysgol. Mae'r ficer lleol yn ymweld â'r ysgol ddwywaith bob hanner tymor i gynnal gwasanaethau ac yn rhoi cyngor ar faterion crefyddol. Bydd Ymwelydd yr Esgob hefyd yn aelod cefnogol o dîm yr ysgol. Mae'r disgyblion yn chwilfrydig wrth holi a myfrio am y byd y maent yn byw ynddo, materion ysbrydol a heriau moesol. Cânt lawer o gyfleoedd i gyfrannu at eu hamgylchedd dysgu a'r byd ehangach. Mae hyn i gyd yn cael ei wneud trwy fyfrio a gwerthfawrogiad o'r byd mae Duw wedi greu.

Cryfderon

- Ymddygiad, agwedd a llwyddiant ardderchog y plant.
- Mae plant Llanfair yn cael eu cefnogi gan holl staff yr ysgol i gyflawni eu llawn potensial.
- Y safon uchel o Addoli ar y Cyd
- Arweinyddiaeth Cristionogol ardderchog y pennaeth, a llywodraethwyr yr ysgol

Ffocws datblygu

- I adrodd yn ffurfiol ar ddatbygiadau Addoli ac Addysg Grefyddol pob tymor i'r Llywodraethwyr
- I ddatblygu rol y Cyngor Ethos yn bellach
- I annog y plant i gynllunio, ac arwain Addoli ar Y Cyd yn fwy rheolaidd.
- I sicrhau fod y rhanddeiliad i gyd yn cymeryd rhan llawn yn brosesau hunan arfarnu.

Mae y rhagolygon am welliant yn y dyfodol yn dda

Mae'r ysgol , trwy ei chymeriad Cristnogol nodedig, yn dda at fodloni anghenion pob dysgwr

Mae cyfraniad Addysg Grefyddol at gymeriad Cristnogol yr ysgol yn dda

Mae ethos gofalgar Cristnogol go iawn yn treiddio drwy'r ysgol, sydd yn cael effaith gadarnhaol ar iechyd a lles y staff a'r disgyblion, gan roi sylfaen dda iawn er mwyn galluogi addysgu a dysgu i ddigwydd. Gwelir gwerthoedd ac arteffactau Cristnogol yn cael eu harddangos yn amlwg ar draws yr ysgol. Mae cysylltiadau gyda Phatagonia yn adnodd gwerthfawr i alluogi plant i werthfawrogi'r gwahaniaethau rhwng cymunedau byd-eang.

Mae gwerthoedd unigryw Cristnogol yn cael eu gwneud yn amlwg ac yn rhan annatod o fywyd dyddiol yr ysgol. Mae pob aelod o gymuned yr ysgol yn mynegi nodweddion unigryw Cristnogol o werthoedd yr ysgol, a'r effaith sylweddol y maent yn eu cael ar fywydau dyddiol a chyflawniad dysgwyr.

Mae dehongliad hynod ddatblygedig o ysbrydolrwydd, yn cael ei rannu ar draws yr ysgol. Mae dysgwyr yn cael cyfleoedd rheolaidd i gymeryd rhan mewn profiadau o ansawdd uchel sy'n datblygu ysbrydolrwydd personol. Mae y plant yn angerddol ac yn hyderus i fynegi eu meddyliau a'u barn yn fanwl trwy amrywiaeth gyfoethog o arddulliau a chyfryngau.

Yn ystod Addoli ar y Cyd mae'r disgyblion yn defnyddio amrywiaeth o weddiâu, caneuon a chadarnhadau o oedran cynnar. Mae'r ficer lleol yn arwain addoliad yn rheolaidd. Mae disgyblion yn cael amser i fyfrio yn ystod Addoli ar y Cyd ac yn cael eu gwahodd i ymuno mewn gweddi. Bydd yr athrawon i gyd, yn eu tro, yn cynllunio, trefnu, cyflwyno a gwerthuso Addoli ar y Cyd. Mae'r ysgol yn mynychu Eglwys Y Santes Fair sawl gwaith yn ystod y flwyddyn i ymuno mewn gwasanaethau arbennig.

Mae'r ysgol wedi gweithio'n galed i sicrhau bod Addysg Grefyddol yn cael ei le priodol yn y cwricwlwm. Mae strategaethau cynllunio da yn gwneud y gorau o'r cysylltiadau trawsgwricwlaidd ac yn annog disgyblion i ddatblygu eu sgiliau. Mae Technoleg Gwybodaeth yn cael ei defnyddio'n dda ac mae'r gwersi yn gyffrous, a thrwy hynny yn galluogi disgyblion i gael ystod da o wybodaeth a dealltwriaeth. Drwy gynllunio gyda'i gilydd mewn cyfnodau allweddol ar y cyd, mae'r staff â'r cydlynnydd pwnc yn sicrhau bod parhad a dilyniant ar draws yr ysgol. Y llynedd mae Addysg Grefyddol wedi cael ei ddiweddarau i gynnwys y Fframwaith Llythrennedd a Rhifedd. Mae asesu, cofnodi a chyflwyno adroddiadau elfennol o fewn Addysg Grefyddol yn eu lle, a mae'r prosesau yn esblygu'n raddol.

Yn ystod gwersi Addysg Grefyddol bydd y disgyblion yn cael eu hannog i ofyn cwestiynau priodol i'w oedran / gallu, gan adlewyrchu ar yr ystyr a negeseuon, ac yna ystyried sut mae'r rhain yn cael effaith ar eu bywydau eu hunain. Mae disgyblion, staff, rhieni a'r gymuned ehangach yn rhannu perthynas dda iawn. Mae hyn yn galluogi'r plant i deimlo'n saff a diogel ac yn cael eu gwerthfawrogi fel unigolion, sydd yn sicrhau eu bod yn y sefyllfa orau i fanteisio ar y cwricwlwm a chyflawni eu potensial.

Gan ddefnyddio amrywiaeth o arddulliau addysgu a dysgu, mae'r staff yn sicrhau bod pob disgybl yn cael ei gynnwys ac yn cael cyfleoedd i fyfrio yn ysbrydol. Mae gwersi Addysg Grefyddol yn cael eu darparu fel rhan o'r amserlen wythnosol rheolaidd. Mae darpariaeth y cwricwlwm yn cael ei fonitro gan yr arweinydd cwricwlwm, y Pennaeth, a'r ficer fel llywodraethwr sydd â chyfrifoldeb am Addysg Grefyddol.

Nodir elfen eglwysig gref o fewn Addysg Grefyddol sy'n sail i fywyd ysbrydol yr ysgol ac mae'n dda gweld yr Ysbryd Glân yn cael lle yn y cwricwlwm. Mae'r ficer lleol a'r Ymwelydd Esgob yn adnodd ardderchog i'r pwnc yma ac mewn sawl ardal arall o fywyd a chymuned yr ysgol. Mae eu mewnbwn yn cael ei werthfawrogi'n fawr gan bawb.

Mae effaith Addoli ar y Cyd ar y gymuned ysgol yn dda

Mae'r system gynllunio a chofnodi, sydd newydd eu diweddarau, yn sicrhau bod addoliad yn plethu â'r themâu addysgu yn ogystal â'r flwyddyn eglwysig. Mae addoli yn brofiad cadarnhaol i'r disgyblion ac yn rhan hanfodol o fywyd yr ysgol. Mae staff yn mynychu addoliad yn rheolaidd ac yn cymeryd rhan weithredol â'i chyflawni. Mae'r plant yn cael cyfleoedd i gymeryd rhan ac arwain addoliad, mewn sawl ffordd wahanol. Gwna'r ysgol ddefnydd ardderchog o'r iaith Gymraeg yn ystod Addoli ar y Cyd trwy storïau, gweddïau, emynau a chyfarwyddiadau. Bydd amser hefyd yn cael ei neilltuo o fewn Addoli ar y Cyd i rannu a dathlu talent a chyflawniad unigol.

Mae Addoli ar y Cyd yn ysgol Llanfair yn cael ei ddarparu ar sail dyddiol. Mae disgyblion yn arwain gwasanaethau ar adegau allweddol trwy gydol y calendr Cristnogol yn yr eglwys. Bydd rhieni hefyd yn cael eu gwahodd i fynychu y digwyddiadau hyn. Mae ethos Cristnogol yr ysgol yn cael ei adlewyrchu drwy ddarparu pwyntiau ffocws gyda symbolau Cristnogol a cherddoriaeth briodol, ymatebion priodol, gweddïau, ac amser i fyfyr. Bydd y "blychau myfyr" newydd yn ffordd dda iawn o ganolbwyntio myfyrdodau y plant yn y dyfodol.

Mae gwerthoedd Cristnogol wrth galon yr ysgol a'i gweithgareddau amrywiol. Mae kannwyll yn cael ei chynnu i ddynodi dechrau a diwedd y addoli. Mae'r ysgol yn cynnwys y flwyddyn eglwysig yn ei chynlluniau hir dymor. Bydd y ficer lleol, yn arwain Addoli ar y Cyd ddwywaith bob hanner tymor yn yr ysgol. Mae'r plant yn cael eu hannog i fodelu eu hymddygiad ar y gwerthoedd a dysgeidiaeth Cristnogol, trwy storïau Beiblaidd, ac yn cael eu hannog i fyw rhain allan yn eu bywydau dyddiol.

Mae'r ysgol yn anelu at sicrhau fod gweithredoedd Addoli ar y Cyd yn rhyngweithiol, fel y bo'n briodol. Gofynnir cwestiynau a mae'r disgyblion yn cael eu hannog i gymeryd rhan, drwy gyfraniadau llafar, darllen gweddïau a storïau, ac yn cymeryd amser i fyfyr ar y thema gyfredol.

Mae Addoli ar y Cyd yn cynnwys dathliadau o ddiwylliannau a chrefyddau eraill a maent yn cael eu tansellio gan werthoedd yr ysgol. Mae gwasanaethau yn adlewyrchu gwerthoedd Cristnogol. Bydd Addoli ar y Cyd a'r sesiwn adlewyrchol, yn rhoi cyfleoedd i'r plant fyfyr fel rhan o'u datblygiad ysbrydol, moesol, cymdeithasol a diwylliannol.

Bydd addoli yn darparu cyfleoedd penodol i ddisgyblion a staff i addoli Duw a defnyddio'r Beibl. Yn gyffredinol, mae disgyblion yn ymateb yn gadarnhaol i Addoli ar y Cyd ac maent yn gwrando ac yn ymateb yn dda. Mae canllawiau clir ar ymddygiad derbyniol ac annerbyniol. Bydd canlyniadau ymddygiad yn cael eu trafod a'u dysgeidiaeth Cristnogol, er enghraifft, maddeuant, yn cael ei ddefnyddio lle bo hynny'n briodol. Mae ethos cryf o gariad a gofal o fewn yr ysgol.

Mae ABCH, materion byd-eang, yn ogystal âg ymwelwyr cyson i'r ysgol, i gyd yn helpu i lunio datblygiad ysbrydol a moesol. Mae'r ysgol yn cymeryd gofal i ymdrin yn briodol â materion sensitif a chyfrinachol. Mae staff yn trin disgyblion fel unigolion, yn dathlu amrywiaeth a llwyddiant yn briodol, ac yn ymwybodol o anawsterau pobl.

Mae'n amlwg fod y plant yn mwynhau gwrando, cymeryd rhan ac arwain Addoli ar y Cyd. Maent yn gallu ail adrodd llawer o'u hoff storïau o'r Beibl gan werthfawrogi'r negeseuon moesol. Mewn trafodaeth gyda'r plant mynegwyd eu gwerthfawrogiad o'r cyfleoedd a gynigir iddynt yn ystod addoli i ddatblygu eu dealltwriaeth o Dduw a gwerthfawrogi gweddio .

Mae effeithiolrwydd arweinyddiaeth a rheolaeth yr ysgol fel ysgol eglwys yn ardderchog

Mae y pennaeth sydd wedi bod yn ei swydd ers 2005, yn sicrhau bod ethos Cristnogol yr ysgol yn cael ei gyfleu a'i fodlu drwy gydol y dydd i ddisgyblion, rhieni ac ymwelwyr. Mae'r pennaeth, y Corff Llywodraethol a'r holl staff yn gweithio fel tîm i hyrwyddo ethos a gweledigaeth yr ysgol. Mae pob un o'r Corff Llywodraethol, gan gynnwys Llywodraethwyr Sylfaen, yn gwbl ymwybodol o gefnogi cymeriad Cristnogol yr ysgol ac yn cymeryd rhan yn y broses o gynllunio strategol, a thrwy hynny sicrhau fod yr ysgol yn darparu'r addysg orau i'w disgyblion.

Mae datganiad cenhadaeth yr ysgol yn cael ei danseilio gan egwyddorion Cristnogol ac yn cael ei amlygu'n glir yn y prospectws.

Mae'r eglwys yn rhan bwysig o fywyd yr ysgol ac mae yna gysylltiadau agos. Yn ystod adegau arbennig o'r flwyddyn Gristnogol, bydd disgyblion yn cymeryd rhan arweiniol yng ngwasanaethau yr eglwys. Mae hyn yn dangos pwysigrwydd y calendr Cristnogol i'r disgyblion ac hefyd eu bod yn cael eu cynnwys yn rheulu yr eglwys. Er mwyn hybu cysylltiadau agosach gyda'r eglwys a'r calendr Cristnogol, crëwyd arddangosfa ardderchog yn y maes ffocws wedi ei leoli yn ystafell ddosbarth Blwyddyn 4 a 5 sy'n galluogi'r plant i ganolbwyntio ar y gwahanol wyliau a lliwiau litwrgaidd y flwyddyn eglwysig.

Bydd Addoli ar y Cyd yn cael ei werthuso'n rheolaidd. Bydd arsylwadau yn cael eu cynnal yn ystod y flwyddyn gan y Pennaeth fel y cyd gordiwr. Mae disgyblion yn ymwneud â chynllunio a gwerthuso Addoli ar y Cyd ar adegau. Mae polisi Addoli ar y Cyd wedi cael ei adolygu'n ddiweddar gan y staff a'r Llywodraethwyr.

Mae Addysg Grefyddol, a'r polisi perthnasol yn rhan o'r system adolygu yn yr ysgol. Yn y dyfodol bydd monitro Addysg Grefyddol yn cael ei wneud gan yr arweinydd pwnc ar holl randdeiliaid, gan gynnwys y grŵp Ethos sydd newydd ei ffurfio. Bydd hyn yn galluogi i argymhellion yr adroddiad Adran 50 gael ei fonitro a'i werthuso, ar ôl blwyddyn o weithredu.

Mae'r ysgol yn ymdrechu'n galed i gadw rhieni yn ymwybodol o gynnydd eu plant. Maent yn cael eu gwahodd i noson agored ym mis Medi, ac yna yn rheolaidd ar adegau eraill yn ystod y flwyddyn. Bydd adroddiad llawn yn cael ei roi ym mis Gorffennaf. Mae cyfleoedd da i rieni gyfarfod âg athrawon a chyfathrebu gyda'r ysgol yn effeithiol trwy lythyr, e-bost a thestun. Mae polisi drws agored yn ei le ar gyfer rhieni.

Mae'r pwyllgor Rhieni ac Athrawon yn cefnogi'r ysgol yn dda ac yn codi arian sylweddol ar gyfer yr ysgol. Mae hyn wedi galluogi'r ysgol i ddarparu cyfleoedd pellach ar gyfer y plant, gan gynnwys teithiau, datblygu y maes chwarae a darparu adnoddau ychwanegol i'r ysgol.

Mae datblygiad proffesiynol y pennaeth a'r holl staff yn flaenoriaeth. Cânt eu hannog bob amser i gymeryd rhan mewn cyrsiau sy'n gysylltiedig âg ethos a datblygiad ysgol eglwys.

Mae'r tîm arweinyddiaeth yn rhannu nod cyffredin i wella safonau academaidd a lles yr holl ddisgyblion. Mae'r ethos yn bodoli, lle mae disgyblion a staff yn teimlo'n ddiogel ac yn derbyn gofal. Mae'r holl staff yn anelu at roi'r addysg orau y gallant i'r disgyblion, yn ysbrydol ac yn academaidd. Mae'r corff llywodraethol fel "cyfeillion beirniadol" yn barod i roi o'u hamser pryd bynnag y bo modd er mwyn sicrhau bod disgyblion a staff yn cael eu cefnogi a'u harwain. Mae'r llywodraethwyr yn gwbl ymrwymedig i werthoedd Cristnogol yr ysgol.

Mae'r ysgol yn cyflawni'r gofynion statudol ar gyfer Addoli ar y Cyd

***Dylid ystyried cynnwys yr adroddiad hwn wrth ochr Adroddiad Adran 28 Tîm Arolygu Estyn. Dymunaf ddiolch i Dîm Arolygu Estyn am eu croeso a'u cydweithrediad. Dymunaf ddiolch i Bennaeth, Staff, Llywodraethwyr a disgyblion Ysgol Llanfair am eu croeso a'u cydweithrediad
Mr Gareth Williams M.Ed***

Report under Section 50 of the Education Act 2005 Arolwg o dan Adran 50 o Ddeddf Addysg 2005

Parents' Questionnaire - Holiadur Rhieni

There were 28 responses - Yr oedd 28 ymateb

	YES / YDWYF	NO / NAC YDWYF	
Are you aware that this is a church school?	28		<i>A ydych yn ymwybodol mai Ysgol Eglwys yw hon?</i>
Do you believe that the school is a place which is built upon clear Christian values?	28		<i>A ydych o'r farn fod yr ysgol yn sefydliad sydd wedi ei adeiladu ar sylfaen Gristionogol glir?</i>
This is a Church School, that is a school with a Christian character. Was this fact important when you were choosing a school for your child/children?	17	11	<i>Ysgol Eglwys, sef ysgol gyda chymeriad Cristionogol, yw hon. A oedd y ffaith yma yn bwysig wrth I chi ddewis ysgol i'ch plentyn/plant?</i>

	Strongly agree	Agree	Neither	Disagree	Strongly disagree	
The school has a distinctive Christian character	8	13	5	2		Mae cymeriad Cristnogol nodedig yn perthyn i'r ysgol
The school's distinctive Christian character makes a significant contribution to pupils' education	9	11	6	1	1	<i>Mae cymeriad Cristionogol nodedig yn gwneud cyfraniad awyddocaol I addysg y disgyblion.</i>
Pupils find Collective Worship a valuable experience	10	10	6	1	1	Ym marn y disgyblion, mae'r addoli ar y cyd yn brofiad gwerthfawr
The school has effective links with the local church and other faith communities	15	10	2	1		Mae gan yr ysgol gysylltiadau effeithiol â'r eglwys leol a chymunedau ffydd eraill.
The school keeps parents well informed about the work that pupils do in Religious Education	10	10	5	3		Mae'r ysgol yn hysbysu'r rhieni yn dda am y gwaith a wna'r disgyblion mewn Addysg Grefyddol
The school encourages pupils to care for God's Creation(the environment) as well as for themselves	17	8	1	1	1	Mae'r ysgol yn hybu'r disgyblion i ofalu am Greadigaeth Duw (yr amgylchfed), yn ogystal â'n nhw eu hunain..
The school encourages pupils to consider people in other countries, and how they can assist them, when help is required	14	10	4			Mae'r ysgol yn hybu'r disgyblion i ystyried pobl mewn gwledydd eraill, a sut fedran nhw eu cynorthwyo pan bo angen.
The school ensures links are made with the local community	19	7		1	1	Mae gan yr ysgol gysylltiadau effeithiol â'r gymuned leol..
	Cytuno'n llwyr	Cytuno	Ynail na'r llall	Anghytuno	Anghytun o'n llwyr	